

Landskap: Småland Upptecknat av: Edla Jonasson
 Härad: Sunnerbo Adress: Hinnevergd
 Socken: Hinnevergd Berättat av:
 Uppteckningsår: 1943 Född år 1892 i Hinnevergd

II
 (förhörtter. på
 Hälsohistorien)

Sjukdomar o. deras botande. s. 1-5, 8-13.
 Namn på vissa platser och deras
 uppkomst. s. 5-8.
 Skolgången för. s. 13-16
 Bann o. äldre bortauktionerades till
 den lägstbjudande. s. 16.
 Medel mot blodgång. s. 19-20

Här på denna uppskrifning vill jag allrafräast, berätta lite om min knäta Mamma, ty han var en heders kvinna an gamla stamman, fast han ej gått i någon skala kunde han båd skriva och läsa, Då min. Mamma var mycket sjuklig, då vi barn växte upps var Mamma mycket i väst hem, där vi vara två stycken, Far var nästan aldrig hemma på hela veckan, därför när som det var något som vi ej kunde med var det att springa hem till Mamma, ja han kunde hjälpa oss tillräta, och många gånger beta våra små känspar om vi hade fått ett litet utslag eller om kägan till en fjine jolagade han spotta därpå 3 gånger, ja han kunde

lillock med brata Säkallade Stats-
piyggar. i Ögaren. Bratande an
detta tillgick på följande sätt, all-
rafärt, led ni henne se i vänt
Ögar vad där var, som gjade så
ondt, (Statspiyg är ett finurligt
utslag på under eller överlock
på Ögat) (detta gjorde man alltid
så gärna. ty Måmar var alltid
så omhändertad av sig, så vi tuder
alltid gå till henne om det än
ej var så farligt.) Ja det är en Stats-
piyg lilla barn, gå genast efter
en fat ring. (fat ring är ett det sam-
ma som en kackslatta, ty på densam-
sätter alla kär i (pyren) den öpp-
na spisen, när man skulle ko-
ka något.) så skall jag bara ut

"åtyget" snart var man hos henne
med en patring. Mannen stälde oss
med ansiktet vändt åt väster Salens
medgång, ty stalspiggen skulle gå
bort, liksom salen gick rakt på obemäktigt.
Så fattade hon i ringen på patringen
och satte det ena benet på patringen
intill Stalspiggen, och med rindt
och sedan det andra och kedje,
och för varje gång hon bytte om
skulle man sätta henne gån-
ger igenom ringen på Patringen
sedan tag hon Patringen i vänster
hand och höll upp den samt
gjordes. Kartesken däröver varefter
hon satte den ifrån sig. På gån-
de tag nu patringen och sätt den
till baka på sin plats.

När jag blev lite äldre frågade
jag henne, varför gjordes alltid Marnas
Kartorcken över fatriingen när ni
besat ut Stalpsiggar i mina Ögon?
Jas för annars hadde jag fått den.
Men rätt vad det var eller inte
var så gick alltid det onda bort
i och med att Marnas besat
med fatriingen, Mycket annat frågade
jag Marnas efter angående litet som
övernaturliga saker å ting. För hon
visste och kunde berättat om allt känd
i vecklikket, och sagas om farntas
hall, Fättar och Skagsruven å
Skagsriät Bäckhästen eller som man
kallade den för Bokfatshästen, Hon
kunde oss även alla beverkelses sagas
i gamla Almanackan, Så och en

11 v
ACC. N:R M. 8974:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Med det baste model med äster och gräs.
Nu har han kunde också antala
för oss barn att mäjligt. Gårskilt
då vi var ute i gieh på vägarna
i rålskap med. Har antalade han
nad denna, Slättan, eller denna becken
denna bearn, detta sten blocket, 'hetade'
kallas för, och varför den ett eller det fått
sitt namn. Gläse är en däd och här har
en, leri vit i hjälsagen, här har en
Bred frysit i hjäl på sin Gläse. Gläse
kallas denna Gläse, ett stort sten blocket
som har en skarps kant, långt ut
skutande på vägen, den stenen finns
barn är i dag, har en bred slagit
i hjäl sig lå han med sin Bred gum
och att rita Bredfölja var på väg
till Kyrkan för att säga, Sten blocket

Kallas för Benakall än i dag, och
är beläget på så kallade, Flundvägen
(Hulegårdsvägen) till vänster om vä-
gen då man färdar från Flinnsyde-
kyrkby och väster ut, detta blott
ett exempel. På vägen lite längre
väster ut är en (Mad.) Håst nadbrång
kallad för Gjöppan. Man sade att
här har en flicka sänkt sig då
hon var ensam där i fjäd med att
räpa hä, och att mannen är något
ändrat för den har hetat Gräbbon
Gräbbon var mannen i almen het
här på landlandet på flickas
Någa hunda meter längre ut är en
mycke stor backe på vägen, som
har mannen Grubstanslien, varför den
fått detta namn är därför att här

gick alltid Guekäsingen en mattid
och språkade. På dagen var han asyn-
lig men han gick där i allfall och gjorde
styg, för mestadels kärande, men även
för gåsare kunde han ställa till ohälsa
än gick skakelpinnen ut i sin karstade
msilum av Hårstens kunnad, än kun-
de man slå burredas kunnadstupa.

Uppse på bäckens kärn är en sten
på denna är liksom en fjädjingshing
liknande en avrundning efter en
människas sitts, Håre har Guekäsing-
gen duktigt på mycke att den avrund-
ning är av denna gjerd, det vill säga
har liksom slitt med sittsen
i skålia stenen. Men så har Gue-
käsingen hatt här inna Deatnings
Klostinas dagar, ty den kmodjan som

N 2111

ACC. N:R M. 8974: 8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

om sände i min föra nyhetsberättelse
till Eder. är betägen blott något
hundra meter i från denna lacke. Man
sade att Genökärningen spelade Rikets
högå. Herrar många spratt på den
tiden. När man tyckte att man gjort
det. riktigt bra i grunden. Skattade
hon så att det ökade i storslagen
sundt omkring. och än i dag finns det
personer som ej vill gå där förbi.
Men nu är den vägen ej så mycket
trafikerad på grund av att iibe
mindre är ett litet gårdar är åde
lagda. där ibland mitt kära Mal-
fär äldre hem. * Hvar vill jag medteck-
na en annan sakt. betande av ondt
i halsen. När som ni barn varit för-
kylda och hade ondt i halsen. så

N 1*

Skakade sig oss alltid på följande sätt
man tog en hånsked (Skeden var
gjord av horn) som på den yttersta
ändan av skaftet var mycket kraft
doppade den läjda ändan av skaftet
i en blandning av rika rätter, salt
rocker kryddgjordar Vitpeppar stark
peppar Trapsian kärvelspan Johannes
ärtspan samt span av den gula läck
seren, alla span tog man ut Midsum-
marståten, den Gula läckseren skulle
också placeras på kl. 12 midagen
Midsummarståten, alla i ingensens
sammansätter i en smält uti
denna maspa doppade sig på ske-
skaftets yttersta del, Sedan hade
man till en att gäpa så tog man
och satte ned skeskaftet i halsen med

den kända medat sedan tryckte
hon upp mat gansen, tre gånger
men för varje gång tog hon ut
skeden och doppade skuffets ytter-
sta del i matelen. Sedan skulle
vi gå och lägga oss en liten stund
men att det gjordes ändå det lyck-
te vi alltid men vi var strän-
ga liksom förledna av Mar att
låta ett ljud gå över våra läp-
par innan vi hade lovat för
då sade Mar att då hjälpte det
inte alls, detta gick lätt att lyda
för en ny upplyftning av Dräps-
len vilka men ej bara, Bataret
om det ändå i halven kallades
för att lyfta upp Dräpslen, kon-
sten hade Mar lärt av en man

med namn Nils Petter Johansson
 boende på Flyttberg, lydande un-
 der Herreryds Stamn, som kunde
 lyfta upp dräpeten på alla som
 hade andt i påsen, Han viste ock-
 så vilka parters järn som skulle
 användas, jag har många gånger
 sett huru som det tillgick att lyfta
 upps dräpeten för det kom man-
 ga till Hae i detta ärende då
 jag växte upp, Men nu vet jag
 ingens som gör det,

NI * När som jag var blott en sex eller
 sju år gammal, hade Hae en dag
 myskel omdt i händerna, ja det
 vil i handdrätterna för dessa satta
 ju delvis kval om än några med
 handmyskel bebit av spårna kronor

det fanns ej någon annan handläkare
än en (gamla!) gammal Knokås känd
Käring som ägde det stäbaste
instrument en Tandryskel, Men
som sagt Has hade ondt i händerna
mycket ondt påstås, Då kom en
vandringsgumma och bad om lite
mat, Has svarade reerigt jag kan
ej gå efter mat åt alla, För på den
tiden fanns ej någon ordnad fattigvård
utan de mindre bemödlade fingo
gå omkring och se eller leetla sig
från leet de kunde. Vandring-
gumman sade jag ser att du går
och har handvärk, Juu det kan jag
sä jag kan att jag skall bli larsig
här det behöves du vel inte å daga
me, sade vandringsgumman.

Man svarade kan ni beta den på
jag kan taga den på tre år om
du bara ger mig lite mat så
att jag orkar att gå till Spånga
Lera Gummman pek sig lite till
liva och beger sig ästad, och Man
blev kvitt sin tandvärk. Men
då tre år gått så kom tandvär-
ken åter. * Skalgången här är
mycket ansträngande, i synnerhet
var det den på den tiden som vi
barn gick i skolan. För då fanns ej
måga skalsputsar, utan vi måste
alltid gå till fats, och på den tiden
ägde man ej många andra skadan
än tändkar, på vintern om sam-
manen spång man alltid besata
i Lemskala gick vi boken knappast

N11

någon termi'n alls, för att bara rent
hade Mor läst oss hemma, och någon
tydning i skolan jäva kom ej då
Men i folkskolan gick jag 3 termi-
ner, men den läsaren som vi hade
till att under-visa oss var en Kan-
tor, som jämt å samst var full,
den dagen som han var riktigt
full, tyckte vi lemn att var den best-
ta för då sov han den mesta tiden,
men dagen efter då gick han liksom
i beakus, då hände det en dag nå-
got som jag än skattar åt, för det
fanns förmögna föäldrar som polagade
att ge (Ljungkvist så var han namn)
Ved mjalt potatis ja att möjligt
bara för att han skulle vara snäll
vid deras barn, för snäll var han

da' jeresis inte. En dag da' han
gick lik som i bekrur, och var ganska
arg a' svaa, sarskiilt vi en liten
Stackars flicka som var fjaaldea-
los och bart-akaderad. Det vill paga
man vfatligvardsde da materna?
Salde sadan stackare till den lags-
ledande. flickan var hos en
konstige ridde man Agust Jansson
i Gracryd. Sjungkvist befallde
flickan var man var Therese.
att sta upp a' skammas fja' att
hon ej kunde svaa sa som han
ville. Men da' sade han du
behover inte vara sa arg fja' du
skall fa' ett lass ved av Agust
i ma'gan, ty det har han sagt
att hjalper upp mitt betyg.

Vi andra i klassen kunde ej låta
beli att frista något, men Gjöngkrist
själva, fattade sig fast och sade bara
ja sitt med, du Meeser får du väl
duktig, Men dagen efter kom mycket
riktigt färskar med ett stort lass
lejakned, Och då var flickan så
glad, och sade nu får jag nog ett
bra lekyg, fast att jag aldrig får
läsa mina läxor när jag kom-
mer hem om kvällarna, får jag
är ju säljebaren och ej något riktigt
fja i min beundran var det ej endast
barn utan även äldre personer
som sålde på Entreprenad, jag
minns särskilt en gång då jag var
med Stamma, En gammal kvinna
hon sade käp mig Inegård ä du snäll
men hon sade det vill jag ej och då grät Stamma

Uti min färd uppteckning näm-
de jag att, sådana personer som
kunde led ställa ut "fång" fadla-
bräda, samt de som inte led
därför. I vårt hem plögade alltid
en gammal såkallad vandrings-
gumma lagra om materna då
hon var ute och gick rotgång.
Färr i tiden var det ganska dåligt
beställt med fattigvården. De gamm-
la fiska därför ut och vandra
Locknen runt, för sitt uppskälte
och där de stuskarna brukade att
få stanna över maten, åter kom-
ma de alltid nästa gång. Denna
gumma var då jag var en sju-
åttio gammal, cirka en åttio år
men en ganska kraftig och kunnig.

hade han nog varit uti sin krafts
dagar, En gång när han kom
hem, ständ jag utt Mar sade i dag
du Britta, har jag ej att du får
stanna här över natten, för jag
vet ej om jag håller hel till i
morsan biträ, Chälla hel är är i
dag ett falsk sätt här i Herrens
då man väntar sig en färdning,
Mar väntade som sagt att kuen
den alla närmaste tiden, Jo var
snäll och lät mig ligga om så på
bara galvet bad Britta, Mar ämba-
de gussman och lövade henne
stanna på knallen satt Britta
syssle och pratade med Mar och
arr barn, Och då minns jag att
sade till Mar, Inge du som går

ACC. NR

M. 8974:19.

Landskap: Småland Upptecknat av: Edla JonassonHärad: Summerska Adress: GlömmeyraSocken: Glömmeyra Berättat av: _____Uppteckningsår: 1943 Född år 1892 i GlömmeyraLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N III och strävar älska till du får
 dina barn är du aldrig utsett
 för blodgång, äney det har
 då inte press varit. Britta
 sade men om det skulle kom-
 ma på, så skicka bud på
 en mans person som kan tuga
 en bässa, och däröver låsa
 fader vår båd sätt och beak, samt
 tuga lite vatten och hålla i egen
 bässans pipa, det vill säga pi-
 pan skulle vara avskruvad från
 bässkalven, natten skall ligga
 i ett kär, för samma natten skall

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 8974:20.

Landskap: Småland Upptecknat av: Edla Jönsson
Härad: Sunne Adress: Heimbygd
Socken: Heimbygd Berättat av:
Uppteckningsår: 1943 Född år 1892 i Heimbygd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

XIV
känner flera gånger, ja ända tills
att det ser ut att vara blodslan-
det, ja sade Mar det hade min
gamle farfar till Mar min en
gång, men jag var bae om det
hjälper ja det går det, för nu
sist då jag var upp i socknen
hos Lars i ästergåden hade de
mårt gåra det med Thilde
Larsa käring, Men det var ju
på nära slut, att han kall på
att där innan man bara läsa
Fader var sista gången ja far
i tiden fanns det lat på underligt
satt